

Jaargang 14 nummer 12 – december 2022

Nieuwsbrief voor leden van IVN afdeling Apeldoorn

Bijdragen voor de volgende nieuwsbrief graag vóór **24 december** [opsturen](#) of gebruik [OnsIVN](#)

Intro

Bij de foto: Ode aan de Parken. Een speciale – extra dikke – uitgave van Groenvoer. Binnenkort in de brievenbus, digitaal of een extra nummer op aanvraag. Zie verderop in deze Nieuwsbrief.

Activiteiten agenda

18 december - IVN excursie Uddelermeer

Alweer de laatste excursie van 2022. Het belooft een bijzondere te worden. We wandelen in de omgeving van het Uddelermeer, een gebied rijk aan natuur- en cultuurhistorie. Weet je wat een pingoruïne is en een hunneschans? We komen ze onderweg tegen en vertellen je erover. Natuurlijk besteden we aandacht aan de natuur in deze decembermaand. Er groeit en bloeit nog van alles. Terwijl we rondwandelen in dit uiterste stukje van het Kroondomein horen we in de verte al de klanken van Midwinterhoornblazers. Daar sluiten we af met glühwein of chocolademelk. De wandeling begint om 13.00 uur. De bijdrage voor deze wandeling bedraagt €5 per persoon. Aanmelden via excursieuddelermeer@ivn-apeldoorn.nl Na aanmelding ontvang je de startlocatie. >> [Lees meer](#)

Venel – landschapsonderhoud

19 november waren we op de Braamberg om opslag te verwijderen. Er komen wat open plekken langs een pad dat grotendeels is dichtgegroeid met onder andere Amerikaanse vogelkers, grove den en berk. Hierbij laten we wel een deel van berken staan, omdat oude berken nestgelegenheid bieden aan de draaihals.

3 december gaan we wilgen knotten bij de familie Mekelenkamp in Vaassen. Op dit adres komen we al sinds 2018. We knotten elk jaar een deel van de wilgen en daarnaast zijn er altijd ook wel andere bomen of struiken waar iets mee moet gebeuren. Meer informatie op www.ivn-apeldoorn.nl.

De data voor het seizoen 2022/2023 zijn: 17 december SBB, 7 januari, 21 januari SBB, 4 februari, 18 februari SBB, 4 maart, 18 maart (gereedschapsonderhoud). (SBB staat voor een activiteit in samenwerking met Staatsbosbeheer)

Cursussen 2023 – 1e helft. Inschrijven nu mogelijk voor IVN-leden

IVN Apeldoorn biedt ook in 2023 een aantal interessante, korte natuurcursussen en workshops aan. Het schema voor het eerste halfjaar 2023 staat op de website. Alle theorie avonden vinden plaats in het IVN lokaal bij Praktijk Centrum Bomen. Uiteraard bevat elke cursus één of meer excursies. Inschrijving gaat via het formulier dat op elke cursuspagina staat.

In het algemeen kunnen er maximaal 20 deelnemers meedoen. De inschrijving gaat snel, dus wees er snel bij! >> [Bekijk het schema](#)

Alvast voor in de agenda: Maandagavond 16 januari IVN Nieuwjaars Ledencafé

Met o.a. een presentatie over herinneringsbomen, jubilarissen, het Groenvoer Thema nummer over de Parken en natuurmomentjes.

Welkom nieuwe leden

Erik van Sermondt, Ellie Zeelenberg, Sascha van der Meij, Jurn Buisman, Kees van Ginneken, Jan Visser

Hartelijk welkom en tot ziens bij één van de vele activiteiten of wellicht wil je wel één van de [vacatures](#) invullen.

Zijn je (mail)adresgegevens gewijzigd? [Mail naar de ledenadministratie](#)

24 november: IVN Café Special met Algemene Leden Vergadering (ALV)

Ruim 30 leden bezochten deze avond. De belangrijkste besluiten:

Volgend jaar gaat de contributie naar €25 per jaar. De begroting voor 2023 werd goedgekeurd evenals het meerjarenbeleidsplan 2023-2025.

Hein Hillen en Hans Hogenbirk namen afscheid als bestuurslid en Annelies de Jong (secretaris), Peter Wiggers (bestuurslid algemeen/cursussen) en Anne-Marie van Hout (algemeen bestuurslid/PR) werden met algemene stemmen benoemd.

Het bestuur is hiermee weer compleet, maar er is altijd aanvulling welkom.

(op de foto vlnr: Annelies, Anne-Marie en Peter)

Hierna maakten we kennis met twee bestuurders van IVN Nederland: Wander van der Kolk (Directeur Communicatie, Marketing & Programma's) en Myrte Versteeg (verenigingssecretaris). Zij gingen in op eerder gestelde vragen over de landelijke vereniging IVN: de activiteiten, de organisatie, en wat dies meer zij.

(Hayo Canter Cremers, voorzitter@ivn-apeldoorn.nl)

Groenvoer is verschenen (Themanummer Ode aan de Parken)

Het winternummer van ons ledenblad Groenvoer is weer uitgekomen. Je kunt het binnenkort in de brievenbus verwachten (tenzij je hebt aangegeven dat je Groenvoer alleen digitaal wilt lezen).

Deze keer een heel speciale uitgave: De Parkenspecial, maar liefst 40 pagina's dik. De groene omgeving in de stad Apeldoorn wordt voor een aanzienlijk deel bepaald door de parken. De door het IVN gehouden inventarisatie, met een indeling in vier soorten parken, heeft een indrukwekkend resultaat opgeleverd: een lijst van parken, groot en klein, natuurlijk en strak en heel divers qua inrichting. Parken waarin bomen, struiken, wilde flora, gazons, vijvers en beken de sfeer en het beeld bepalen.

Ga op pad en ontdek bijvoorbeeld de Goudvink, het jonge park Zuidbroek of het Verzetsstrijderspark.

Veel leesplezier! Nu al lezen? [Kijk dan HIER.](#)

Een extra Groenvoer?

De redactie van Groenvoer is trots op het winternummer met Apeldoornse Parken in de hoofdrol. Het gaat om bewustwording van hoeveel groen wij in onze directe omgeving hebben. IVN-leden die graag een extra exemplaar van de speciale Parkenuitgave van Groenvoer aan een andere Apeldoornse willen geven kunnen dit exemplaar kosteloos aanvragen via GroenvoerParken@ivn-apeldoorn.nl

Je ontvangt bericht over waar en wanneer je dit exemplaar kunt ophalen. Er geldt wel: op=op.

Jubileumeditie Boomfeestdag!

Dit jaar is het 65 jaar geleden dat de eerste landelijke Boomfeestdag in Apeldoorn werd gevierd met het planten van boompjes in Park Berg & Bos. Dat werd op 16 november gevierd.

En het werd een echte Feestdag. Wethouder Danny Huizer, kinderburgemeester Jolie, basisscholier Roos en planters van 65 jaar geleden, openden de dag met het planten van de eerste bomen. Vervolgens gingen leerlingen groep 7 van PCBS De Korenaar met veel enthousiasme aan de slag onder begeleiding van Yverta studenten. Zo'n 500 boompjes kregen een plek in Berg & Bos. De zon scheen, de stemming was goed, er werd met veel plezier hard gewerkt.

De dag werd afgesloten met een borrel voor organisatoren en 'veteranen', mooie verhalen werden gedeeld.

>> [Lees meer, bekijk de fotoreportage en een filmpje](#)

'Gebologeerd', een succesvolle lezing door Jan van Hooff

Een uitverkocht auditorium van Apenheul - de St@art. Dat was het resultaat van jaren van inspanning van de werkgroep Lezingen van IVN-Apeldoorn. Het moet gezegd worden dat Corona heeft bijgedragen aan de jaren, maar deze lezing was zeker goed voorbereid. Zo'n 260 mensen (47% niet-leden, 21% leden IVN/KNNV Apeldoorn en 32% gidsen/medewerkers Apenheul) wilden graag komen luisteren naar het verhaal van de 87-jarige Jan van Hooff, primatoloog-kenner en emeritus hoogleraar ethologie en socio-ecologie.

IVN-Apeldoorn nam het initiatief voor de lezing en heeft Apenheul benaderd met het idee er een gezamenlijke activiteit van te maken, passend in de serie inspiratiebijeenkomsten die Apenheul elk jaar voor de eigen gidsen organiseert.

[>> Lees hier meer](#)

Een succesvolle inkijk in het Hapskamp

Slechts één keer per jaar gaan de hekken van de prehistorische nederzetting in ons unieke Stadspark Berg en Bos open voor belangstellenden. Op zondag 20 oktober was het zover. Het IVN-team Margo Klein, Noes Bleker, Frans van de Born, Peter Verdegaal én... niet te vergeten 3 snuffel-NGO collegae, Saskia Kattemölle, Jullie Champagne en Chantal Burink, hadden hun handen vol aan de 70 deelnemers en naar later bleek nog een flink aantal 'aan-waaiers'.

Frans liet, gekleed in zijn Prehistorisch outfit, de deelnemers kennis maken met de oeroude principes van ijzer maken uit klappersteen zoals dat in die tijd gebeurde. Verder werden zij die daar prijs opstelden rondgeleid en velen liepen gewoon heerlijk te genieten van 'de stap terug in de tijd' zonder hedendaagse stress. Terwijl we genoten van de kampvuren werden we door de dorpsbewoners getrakteerd op een lekkere bak Oer-thee voor de dorst, Oer-cake en als klap op de vuurpijl een heerlijke Oer-pannenkoek.

De Ganzen hielden de wacht en zorgden ervoor dat er geen ongewenste Vandalen* binnenkwamen. De varkens werden vet gemest, kruiden geoogst en er was zelfs een dorpsberaad. Tenslotte moest het kamp weer hermetisch afgesloten worden. Margot liet bij het afsluiten, naast haar gidsvaardigheden, ook nog zien dat zij in haar vorige leven ganzenhoeder was geweest.

(Peter Verdegaal)

*Vandalen: rondtrekkende roversbendes.

Paddenstoelen in Berg en Bos

Zo'n 60 kinderen, met (groot)ouders verzamelden zich woensdag 26 oktober op de speelweide van Stadspark Berg & Bos voor de Speurneuzenroute en Paddenstoelbingo. Hieronder wat plaatjes van een mooie dag.

(Foto's Carolien Londerman)

KNNV Oude Boeken Service ook voor IVN leden

De KNNV heeft voor haar leden een "oude boeken service". Deze service wordt al jaren verzorgd door Jan Kerseboom.

Graag willen zij IVN-leden ook laten profiteren van deze service en van onderstaande opruimings-aanbieding.

Bijgaand een Excel-document met het overzicht van de oude boeken in de aanbieding. Het overzicht staat ook (als pdf) op de [website](#).

De oude boeken, die Jan Kerseboom langer dan een jaar in zijn bezit heeft, gaat hij begin volgend jaar weer overdragen aan het tweedehands boekenfonds van de landelijke KNNV. Die boeken worden nu eerst nog aan de KNNV- en IVN-leden aangeboden met een **korting van 50%**. De prijs van de boeken met de nummers 1023 t/m 1329 (kolom D) van bijgaande lijst is dus nu de helft.

Heb je interesse in één of meer van die tweedehands boeken, stuur dan een e-mail met het volgnummer van het boek (kolom D) en de titel naar [Jan Kerseboom](#): of bel 055-5338323. Hij legt de boeken klaar en maakt een afspraak. Je kunt dan eerst bekijken of het naar je zin is.

(Ineke Klaver)

Ook meedoen?

Gelukt!

De oproep in de nieuwsbrief voor docenten voor de vogelcursussen heeft resultaat gehad. Tim van Alen en Eelke van Wijk meldten zich aan. Geweldig en bedankt! Maar we zoeken nog meer hulp voor de vogel- en andere cursussen. Zou het met onderstaande oproepen ook lukken? We horen het graag.

Uitbreiding team Groencursus gezocht

De Groencursus is een van de populairste cursussen van IVN Apeldoorn en wordt twee keer per jaar gegeven. Iedere cursus bestaat uit vijf avonden theorie en vijf excursies. Met ongeveer twintig deelnemers per keer vergt dat het nodige aan organisatie en coördinatie. John van Heiningen staat er nu grotendeels alleen voor. Het zou mooi zijn als er een cursusteam van tenminste 4 personen komt om de cursus te organiseren, te coördineren en verder te verbeteren. Per onderwerp kunnen specialisten worden ingezet. Zo hoeft niet iedereen de hele cursus te begeleiden, maar kundende taken worden verdeeld.
>> Reacties graag naar [Peter Wiggers](#).

Het cursusteam Natuur&Samenleving zoekt versterking

In deze cursus leren we cursisten over duurzaamheid, de grote natuurlijke kringlopen en behandelen we actuele thema's als CO2 en stikstof en hun invloed op natuur en klimaat. Natuurlijk onderzoeken we ook hoe we daar in ons eigen handelen een positieve draai aan kunnen geven. Interesse?
>> [Lees meer over cursussen](#) en meld je aan bij [Ronald Duin](#).

Ondersteuning gevraagd voor de Vogelcursussen

IVN organiseert samen met KNNV Apeldoorn enkele vogelcursussen. Een aantal docenten van de vogelcursussen heeft te kennen gegeven geheel, of voorlopig, met de cursussen te willen stoppen. Hierdoor staat het doorgaan van diverse vogelcursussen in 2023 op de tocht: met name de cursussen Roofvogels, Vogelgeluiden en Weidevogels. Het cursusmateriaal is kant en klaar. De cursussen vergen slechts enkele avonden en 1 excursie.
Ben je IVN-gids en vogelaar, dan word je van harte uitgenodigd om je te melden bij [Peter Wiggers](#).

De werkgroep Natuurgidsenopleiding zoekt collega's

Wie wil ondersteunen bij het plannen en organiseren van opleidingsactiviteiten? De werkgroep Natuurgidsenopleiding (NGO) verzorgt de opleiding tot IVN-natuurgids. De activiteiten krijgen een steeds bredere vorm en lopen het hele jaar door. Daarom zijn we als team van de Natuurgidsenopleiding op zoek naar een collega die het leuk vindt om opleidingsactiviteiten te plannen, te organiseren en te bewaken. Contacten met deelnemers en docenten horen erbij. Je bent van harte welkom.
>> Meer weten of aanmelden: mail dan naar ngo@ivn-apeldoorn.nl of t.gevers@kpnmail.nl.

Ook is het team van NGO op zoek naar collega's die het een uitdaging vinden nieuwe potentiële natuurgidsen te begeleiden in hun ontwikkeling. Werkzaamheden zijn o.a.: het leiden van bijeenkomsten in het kader van NGO, optreden als mentor en het meedenken in de opzet van de NGO. Er zijn verschillende mogelijkheden denkbaar afhankelijk van je eigen voorkeuren.
>> Heb je interesse, wil je een steentje (of meer) bijdragen aan de [Natuurgidsenopleiding](#), mail dan naar ngo@ivn-apeldoorn.nl of t.gevers@kpnmail.nl.

Oproep Natuur in de Zorg

De werkgroep Natuur in de Zorg is op zoek naar materialen voor het samenstellen van de belevingskist die onze presentatie ondersteunt door zoveel mogelijk de zintuigen te prikkelen, herinneringen aan te spreken, verhalen los te maken bij de bewoners.

Op aanvraag zijn we een presentatie Afrika/Zuid Afrika, de moestuin bij de Boer, natuur op de Veluwe aan het ontwikkelen. Heb je ergens nog iets liggen en doe je er niets mee dan is het - na overleg - welkom.

Zo zijn we ook op zoek naar vrijwilligers die eventueel een dag in overleg willen begeleiden bij het vullen van het insectenhotel op locatie van een zorginstelling samen met bewoners. Natuurlijk doen we ook aan duurzaamheid en zijn dan ook op zoek naar dakpannen, hollen stenen, bamboe in verschillende maten en gaas. Neem contact op met Herman de Jong 06 539 498 21 of met [Susanne Rasing](#) 06 521 374 74. We zien uit naar je reactie.

IVN Promotieteam zoekt een coördinator

Het promotieteam is op zoek naar versterking van het team en iemand die de coördinatie op zich wil nemen. Vind je het leuk om het IVN onder de aandacht van nog meer mensen te brengen en hen enthousiast te maken? Doe dan mee met het promotieteam. Het team is tijdens grotere groenachtige evenementen aanwezig met de promotiekraam.

Wij zoeken naar iemand die onze aanwezigheid wil afstemmen met evenementorganisatoren en ook zelf af en toe de kraam wil bezetten. Lijkt dit je leuk meld je dan bij [Ronald Duin](#).

Projectleider Groenplan gezocht voor 2023

Het Groenplan zou eind dit jaar eindigen. De Gemeente Apeldoorn heeft besloten dat het project met een jaar wordt verlengd. Marieke Spreij heeft aangegeven de projectleiding voor de jeugdactiviteiten met een jaar te verlengen. Ronald Duin stopt echter als projectleider Groenplan m.b.t. de volwasseneneducatie. We zoeken dus een nieuwe projectleider. Lijkt dit je wat of wil je er meer van weten? Neem contact op met [Hayo Canter Cremers](#)

Tiny Forest in Voorst

IVN Gelderland gaat aan de slag met de realisatie van een Tiny Forest in de gemeente Voorst. De gemeente krijgt zo'n minibosje cadeau van Fred en Mirjam Hakvoort. Misschien hebben jullie [dit bericht](#) eerder al voorbij zien komen daarover. De samenwerkingsovereenkomst wordt binnenkort ondertekend met de gemeente en de familie Hakvoort. Daarna willen we aan de slag met de werving van een geschikte locatie en enthousiastelingen die mee willen helpen bij de realisatie. Natuurlijk willen we jullie als afdeling ook graag betrekken bij het hele Tiny Forest proces. En wellicht willen jullie ook iets betekenen in de werving of kennen jullie zelf een geschikte locatie. Het streven is dat in november 2023 de boompjes de grond in gaan.

Heeft iemand interesse om hier aan mee te doen? [Esther Tiemessen](#) van IVN Gelderland hoort graag met wie ze daarover contact kan opnemen. En laat het ook even horen aan secretaris@ivn-apeldoorn.nl.
>> [Meer informatie over Tiny Forest](#)

Ander (natuur)nieuws

Kunst in de tunnel

Er is een nieuw natuur-kunstwerk in de voetgangerspassage van het Apeldoorns station onthuld. Via ons IVN secretariaat was ik afgelopen jaar als lokale vraagbaak gekoppeld aan de Amsterdamse kunstenares Valerie van Leersum en zij heeft (volgens mij met veel succes) voor de NS de leegstaande informatiepanelen in de saaie doorlooptgang getransformeerd in een boeiend kijkspel over Apeldoornse landschappen. Het kunstwerk heet [Over al dit bezig leven](#) en is met een QR link in alle details te lezen in [de NS beeldbank](#). De 10 thematische natuurlichtkasten bieden vanaf nu een rijke inspiratiebron voor nieuwsgierige NS reizigers. (Frans van den Born)

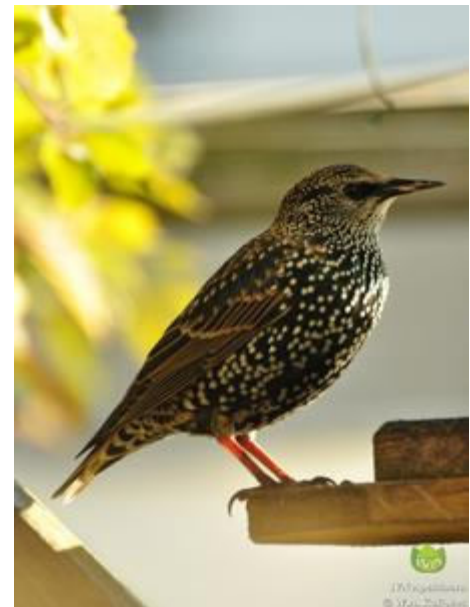
Najaarsgasten zoeken een plekje

Afgelopen weken verlieten grote hoeveelheden vogels ons land, maar we kregen er ook veel weer bij. Doortrekkers als de graspieper waren in september al heel actief, en er vlogen half november nog steeds behoorlijke hoeveelheden kraanvogels over. Toch is de piek van de najaarstrek, die doorgaans eind oktober valt, grotendeels achter de rug. Waar zijn al die trekkers nu gebleven?

Grofweg zijn er drie soorten trekvogels: wegtrekkers, doortrekkers en overwinterraars. Een deel van 'onze' vogels verruilt Nederland voor warmere streken. Sommige zoeken het daarbij heel zuidelijk, zoals boerenzwaluwen die helemaal naar het zuiden van Afrika vliegen. Andere blijven dicht bij huis. De spreeuwen en roodborsten die wij hier in de winter zien, zijn bijvoorbeeld grotendeels afkomstig uit Noord- en Oost-Europa. Een deel van 'onze' spreeuwen houdt het hier tijdelijk voor gezien, al gaan ze meestal niet verder dan Noord-Frankrijk of Zuid-Engeland.

[>> Lees meer](#)

(Bron: Vogelbescherming Nederland. Foto: W.A.Kuijpers- werkgroep natuurfotografie IVN-Apeldoorn)

Broedvogels Begraafplaats Soerenseweg 2022

De Vogelwerkgroep Oost-Veluwe doet al jaren een broedvogelinventarisatie op de begraafplaats aan de Soerenseweg. In 2022 kon van 30 soorten een territorium vastgesteld worden. Er waren in totaal 123 broedparen. Dit zijn er beduidend minder dan in voorgaande jaren, maar de soortenrijkdom was wel hoger.

De meeste territoria waren van merel, houtduif, koolmees en pimpelmees. Dit jaar viel het hoge aantal kool- en pimpelmezen op. Heggenmus, zwarte kraai, gaai, matkop en staartmees zijn licht toegenomen in aantal.

Het verslag staat op de [website van de Vogelwerkgroep](#).

(bron: Vogelwerkgroep Oost Veluwe. Foto: Yvonne Verhoeff- werkgroep natuurfotografie IVN-Apeldoorn)

Colofon